

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2021-10-13

Starta ett kommunalt hem för vård eller boende (HVB)

De senaste 30 åren har hem för vård eller boende (HVB) blivit en allt viktigare del av svensk barn- och ungdomsvård. Samtidigt har andelen privata huvudmän inom HVB ökat, och idag bedrivs 82% av all HVB i privat regi – flertalet av dessa är verksamheter med vinstsyfte. Denna växande dominans av privata huvudmän har väckt debatt, inte minst på grund av ständiga rapporter och skandaler om missförhållanden i privata HVB. I Umeå riktades nyligen skarp kritik från kommunrevisionen kring hur man hanterat uppföljningen av privata HVB. Den sammanlagda bilden är att det är svårt att följa upp och försäkra att de upphandlade leverantörerna följer avtal och levererar en god och trygg vård- och omsorg till de placerade.

Att upphandla privata HVB är dessutom en dyr affär för Umeå kommun. I flertalet år har individ- och familjeomsorgen i Umeå dragits med stora underskott – till stor del på grund av antalet dyra placeringar i, bland annat, privata HVB. Den sammanlagda kostnaden för upphandlade platser på HVB och stödboende för 2020 landade på nästan 100 miljoner kronor.

Vissa kommuner driver fortfarande HVB i egen regi, eller väljer att starta upp som en reaktion på skenande kostnader. Kritiska röster hävdar dock att enskilda kommunala HVB inte kan tillgodose de vitt åtskilda behov som kan föranleda en placering. Ett billigare kommunalt HVB får inte heller bli en bekväm lösning som inte passar den enskilde. Ett svar på detta är att ett kommunalt HVB inledningsvis måste betraktas som en del av en helhetslösning, där fokus ligger på placeringar av en, eller ett fåtal, likartade grupper. På sikt vill vi att länets kommuner hittar ett sätt att samverka kring placeringar – förslagsvis i en sorts kommunalförbund.

Det finns idag inget fungerande regelverk som säkerställer kvaliteten och likvärdigheten i privat HVB-verksamhet. Som ett resultat ser vi att vissa privata utförare väger tyngre än rättsliga och yrkesetiska principer som likabehandling och den enskildes självbestämmande och integritet. Det står därför klart att det behövs ett system för att samordna den offentliga verksamheten för boenden och behandlingar. Det är tydligt att vård och omsorg inte ska överlåtas till privata vinstdrivna bolag. Det är dags att samarbeta mellan kommunerna i stället för att privatisera

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun utreder förutsättningarna för ett eller flera kommunala hem för vård eller boende (HVB) som ett komplement till upphandlingar.

att Umeå kommun startar ett eller flera kommunala hem för vård eller boende (HVB).

att kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för ett samarbete med övriga kommuner i Västerbotten län, förslagsvis i form av ett kommunalförbund, för att långsiktigt kunna öka antalet placeringar i hem för vård eller boende (HVB) i offentlig regi.

Gudrun Nordborg
Vänsterpartiet